

Ряд досліджень з позакореневого підживлення проведені препаратами компанії «Терра Тарса Україна» ще раз підтвердили, що застосування комплексу листових підживлень дозволяє оптимізувати ріст та розвиток рослин і значно підвищити ефективність основного внесення добрив, через стимулювання кращого споживання рослиною елементів живлення з ґрунту, і як результат підвищити рентабельність рослинництва в цілому.

УДК 633.8:631.58

Павленко Ольга,

Воловик Галина,

Шако Євгеній

Український інститут експертизи сортів рослин

м. Київ, Україна

ВПЛИВ СИСТЕМ ЗЕМЛРОБСТВА НА ЕЛЕМЕНТИ ПРОДУКТИВНОСТІ *GLYCINE MAX (L.) MERR.* В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

В Україні спостерігається значне підвищення інтересу до сої. У зв'язку з розвитком ринкових відносин і потеплінням клімату почали розширювати соєві поля. В даний час частка сої у світовому виробництві олійних складає близько 60%. Під соєю зайнято 96 млн га в 75 країнах світу [1]. Україна посіла перше місце в Європі за виробництвом сої, має значні перспективи розширення посівів [3].

Висока кормова цінність сої та продуктів її переробки полягає у високому вмісті білка: соя – 37–40%, соєва макуха – 36%, соєвий шрот – 44–48%, високобілковий соєвий шрот – 48–50%, текстурований соєвий рослинний білок – 52%, соєвий білковий концентрат – 70–75%, соєвий білковий ізолят – 90–95%. Такого великого асортименту і обсягів високобілкових продуктів не виробляють із жодної іншої культури [3].

За біологічними властивостями та вимогами до умов вирощування соя відноситься до пластичних культур. Однією із найсучасніших технологій є технологія No-till. За даними наукових досліджень і виробничого досвіду соя добре реагує на дану технологію [2].

Наші дослідження проводились в умовах ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція» в стаціонарному досліді з вивчення різних систем землеробства в польовій лабораторії кафедри землеробства та гербології.

Програмою досліджень передбачалось вивчення особливостей формування врожаю сої за системи землеробства No-till порівняно із традиційною системою землеробства. Основними показниками, які визначають рівень продуктивності культури є: формування оптимальної густоти посіву, інтенсивність росту, дружність проходження фаз розвитку тощо.

Для оцінки формування елементів продуктивності програмою досліджень передбачалось визначення кількості рослин на 1 м²; висоти рослин; висоти прикріплення нижнього боба; кількість ярусів бобів; кількість бобів на рослині; маса бобів та маса зерна із рослини; маса 1000 зерен.

Аналіз отриманих даних показав, що на формування елементів продуктивності сої, в першу чергу, впливають системи землеробства. Зокрема, на варіантах системи No-till густота стояння рослин на одиниці площі була на 10–15% меншою із традиційною системою.

Аналіз елементів продуктивності (кількість і маса бобів на рослині, маса 1000 насінин) показав, що вищі їхні показники формувались за традиційної системи землеробства, що підтвердилось і урожайністю культури. За системи No-till та традиційної відповідно вона складала 4,45 та 5,11 т/га. Розрахунок економічної ефективності вирощування сої в досліді засвідчив, що рівень рентабельності за системи No-till був вищим на 57,3% порівняно з традиційною. Собівартість 1 т врожаю культури за традиційної становить в середньому 1132,6 грн/га за нульової технології – 857 грн/га.

Виходячи з отриманих результатів, можна стверджувати, що вирощування сої в умовах Лісостепу України є доцільним за різних систем землеробства. Запровадження технології No-till забезпечує високу її продуктивність на фоні зменшення матеріальних затрат, зниження собівартості продукції та підвищення рентабельності виробництва порівняно з технологією, що ґрунтується на інтенсивному обробітку ґрунту.

Список використаної літератури

1. Захлабаев М. В. Соя на ринку сільськогосподарських культур / М. В. Захлабаев, О. П. Кротінов // Тези доповідей 67-ї всеукраїнської наукової конференції «Агрономія: сучасність і майбутнє». – К., 2014. – 280 с.
2. Косолап М. П. Система землеробства No-till / М. П. Косолап, О. П. Кротінов. – К. : Логос, 2011. – 352 с.
3. Попова С. С. Соя при нульовому обробітку ґрунту / С. С. Попова, О. П. Кротінов // Тези доповідей 67-ї всеукраїнської наукової конференції «Агрономія: сучасність і майбутнє». – К., 2014. – 280 с.